

Kamer van Volksvertegenwoordigers

ZITTING 1969-1970

17 FEBRUARI 1970

WETSVOORSTEL

tot wijziging van het koninklijk besluit n° 72
van 10 november 1967 betreffende het rust- en
overlevingspensioen der zelfstandigen.

TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

In het *Belgisch Staatsblad* van 30 januari 1970 verscheen het koninklijk besluit van 18 december 1969 waarbij, met het oog op het ontsluiten van de linker Scheldeoever, het dringend noodzakelijk wordt geacht ruim 1 200 ha (zijnde de eerste faze van een te onteigenen gebied van circa 6 000 ha) ter beschikking te stellen voor de uitbreiding van de bestaande nijverheidszone alsmede voor de infrastructuurwerken welke nodig zijn voor de uitbouw van de haven van Antwerpen.

Deze, omwille van het openbaar nut in ons land nooit beleefde massale onteigening, zal ongetwijfeld tot gevolg hebben dat — indien de bestaande wetgeving niet wordt aangepast — zeer talrijke landbouwers en middenstanders een verminderd of geen rust- of overlevingspensioen zullen ontvangen wanneer zij de pensioengerechtigde leeftijd bereiken.

Inderdaad, voor de vaststelling van de bestaansmiddelen uit hoofde van onteigeningen voorziet onze wetgeving wel in speciale beschikkingen voor deze welke plaats hebben na de datum waarop het pensioen ingaat maar niet voor onteigeningen die gebeuren enkele jaren (10) voordien.

Wanneer de onteigening plaats heeft na de datum waarop het pensioen ingaat dan blijven ten hoogste dezelfde bestaansmiddelen aangerekend als voor de onteigening en dit zelfs indien na de periode van 10 jaar de opbrengst van de onteigening in het vermogen wordt teruggevonden.

Indien echter de onteigening plaats heeft vóór de ingangsdatum van het pensioen dan worden 4 % van de ontvangen vergoeding als bestaansmiddelen aangerekend. Hiervan mag nochtans worden afgetrokken :

a) de persoonlijke schulden gedelgd met de opbrengst van de vergoeding. Deze schulden moeten echter aangegaan zijn alvorens de onteigening plaats had.

Chambre des Représentants

SESSION 1969-1970

17 FÉVRIER 1970

PROPOSITION DE LOI

modifiant l'arrêté royal n° 72 du 10 novembre 1967
relatif à la pension de retraite et de survie des
travailleurs indépendants.

DEVELOPPEMENTS

MESDAMES. MESSIEURS,

Le *Moniteur belge* du 30 janvier 1970 a publié l'arrêté royal du 18 décembre 1969 qui, en vue de la mise en valeur de la rive gauche de l'Escaut, décrète la nécessité urgente de rendre disponible quelque 1 200 ha (soit la première phase d'une zone à exproprier, d'une contenance de 6 000 ha environ) pour l'agrandissement de la zone industrielle existante ainsi que pour les travaux d'infrastructure nécessités par l'extension du port d'Anvers.

Cette expropriation massive pour cause d'utilité publique, d'une ampleur nouvelle pour notre pays, aura indubitablement pour conséquence — si la législation actuelle n'est pas modifiée — de réduire ou d'annihiler la pension de retraite ou de survie de très nombreux agriculteurs et membres des classes moyennes, lorsqu'ils atteindront l'âge de la pension.

En effet, si notre législation prévoit en matière de détermination des ressources résultant d'expropriations, des dispositions spéciales pour les expropriations qui se produisent après la prise de cours de la pension, il n'en est pas de même pour celles qui ont été réalisées quelques années (10) auparavant.

Si l'expropriation a lieu après la prise de cours de la pension, les ressources portées en compte sont tout au plus celles qui existaient avant l'expropriation, même si après la période de 10 ans le produit de l'expropriation se retrouve dans le patrimoine.

Par contre, si l'expropriation a lieu avant la prise de cours de la pension, 4 % de l'indemnité reçue sont portés en compte en tant que ressources. Cependant, il est permis d'en déduire :

a) les dettes personnelles remboursées à l'aide du produit de l'indemnité. Ces dettes doivent cependant avoir été contractées avant l'expropriation.

b) een jaarlijks forfaitair bedrag voor levensonderhoud ten bedrage van 34 000 F voor een alleenstaande of 51 000 F voor een gezin.

Het hiernavolgende voorbeeld toont duidelijk aan welke weerslag een onteigening op het pensioenbedrag kan hebben. Wij nemen een gehuwde landbouwer, geboren op 1 januari 1906, die momenteel over de volgende bestaansmiddelen beschikt :

— Betrokken huis, kadastraal inkomen	
5 000 F	= vrijgesteld
— Verhuurd bedrijfsgebouw, K.I. 4 000 F	
× 1,3	= 5 200 F
— Verhuurde gronden, K.I. 4 000 F × 1,6	= 6 400 F
— Afstand bedrijfsbekleding 11 ha (11 × 18 000 = 198 000 F × 4 %)	= 7 920 F
Samen	19 520 F

Aangezien er 21 000 F aan bestaansmiddelen zijn vrijgesteld kan deze landbouwer op 1 februari 1971 het volledig gezinspensioen van 39 780 F bekomen (31 200 F basispensioen × 127,5 index). Dit zal gebeuren indien een onteigening na 1 februari 1971 plaats vindt.

Indien evenwel in het aangehaalde voorbeeld de gronden van de betrokkene onteigend worden vóór 1 januari 1971 voor een bedrag van bv. 900 000 F en indien hij geen vervroegd pensioen heeft, dan zullen hem als bestaansmiddelen worden aangerekend.

— Betrokken huis, kadastraal inkomen	
5 000 F	= vrijgesteld
— Verhuurd bedrijfsgebouw; K.I. 4 000 F	
× 1,3	= 5 200 F
— Onteigening 900 000 F × 4 %	= 36 000 F
— Afstand bedrijfsbekleding 11 ha	= 7 920 F
Samen	49 120 F

Dit bedrag van 49 120 F aan bestaansmiddelen, afkomstig van de onteigening ten algemene nutte, heeft tot gevolg dat deze landbouwer, overeenkomstig onze huidige wetgeving, slechts een pensioen zal ontvangen van 3 927 F in plaats van 39 780 F indien hij niet onteigend was geworden! Inderdaad indien men van de 49 120 F aan bestaansmiddelen, 21 000 F vrijstelling afrekt, dan blijft er 28 120 F over. Dit laatste bedrag wordt afgetrokken van het basispensioenbedrag van 31 200 F. Men bekomt aldus een nieuw basispensioenbedrag van 3 080 F dat vermenigvuldigd met index 127,5 een werkelijk gezinspensioenbedrag geeft van 3 927 F.

Het door de onteigening veroorzaakte pensioenverlies bedraagt dus in dit voorbeeld 39 780 F min 3 927 F zijnde 35 853 F!

Nienmand kan betwisten dat de normale onteigening op de linkeroever onmeetbaar menselijk leed zal berokkenen bij allen die, ter wille van het algemeen welzijn, hierdoor persoonlijk zullen getroffen worden.

Het is dan ook de plicht van de wetgever de nodige maatregelen te treffen om te beletten dat zelfstandigen, die door de onteigeningen reeds eenmaal het slachtoffer werden van het algemeen belang, geen tweede maal zouden gepenaliseerd worden onder de vorm van vermindering of niet-toekenning van een pensioen. Indien men vóór de onteigening recht had op een pensioen mag hieraan niet getornd worden!

b) une somme forfaitaire annuelle, pour aliments, d'un montant de 34 000 F pour un isolé ou de 51 000 F pour un ménage.

L'exemple suivant montre clairement l'incidence qu'une expropriation peut avoir sur le taux de la pension. Prenons un agriculteur marié, né le 1^{er} janvier 1906 et qui dispose actuellement des ressources suivantes :

— Maison d'habitation d'un revenu cadastral de	
5 000 F	= exonérée
— Bâtiment d'exploitation loué, R. C. 4 000 F	
× 1,3	= 5 200 F
— Terrains loués, R. C. 4 000 F × 1,6	= 6 400 F
— Cession fonds d'exploitation 11 ha (11 × 18 000 = 198 000 × 4 %)	= 7 920 F
Total	19 520 F

Un montant de 21 000 F de ressources étant exonéré, cet agriculteur pourra obtenir, au 1^{er} février 1971, la pension de ménage complète de 39 780 (pension de base de 31 200 F × 127,5 d'index). C'est ce qui se produira si une expropriation a lieu après le 1^{er} février 1971.

Toutefois, si, dans l'exemple cité, les terrains de l'intéressé sont expropriés avant le 1^{er} janvier 1971, pour un montant de 900 000 F par exemple, et s'il ne bénéficie pas d'une pension anticipée, les ressources suivantes lui seront attribuées :

— Maison d'habitation d'un revenu cadastral de	
5 000 F	= exonérée
— Bâtiment d'exploitation loué, R. C. 4 000 F	
× 1,3	= 5 200 F
— Expropriation 900 000 F × 4 %	= 36 000 F
— Cession fonds d'exploitation 11 ha	= 7 920 F
Total	49 120 F

Ce montant de 49 120 F de ressources, provenant de l'expropriation pour cause d'utilité publique, a pour conséquence que l'agriculteur ne percevra, conformément à notre législation actuelle, qu'une pension de 3 927 F au lieu de 39 780 F s'il n'avait pas été exproprié. En effet, si on déduit de 49 120 F de ressources les 21 000 F exonérés, il reste 28 120 F. Le montant de base de la pension, c'est-à-dire 31 200 F, est diminué de 28 120 F. Le nouveau montant de base de la pension, c'est-à-dire 3 080 F, correspond, à l'index 127,5, à un taux réel de la pension de ménage de 3 927 F.

La perte de pension causée par l'expropriation s'élève donc, dans l'exemple choisi, à 39 780 F moins 3 927 F, soit 35 853 F!

Nul ne peut contester que les expropriations massives de la rive gauche provoqueront des souffrances incommensurables chez tous ceux qui en seront personnellement frappés au nom de l'utilité publique.

Dès lors, il est du devoir du législateur de prendre les mesures requises pour empêcher que des travailleurs indépendants, déjà victimes une première fois de l'intérêt général en raison d'expropriations, ne soient pas pénalisés une deuxième fois sous la forme d'une réduction ou d'une suppression de la pension. Si le droit à la pension existait avant l'expropriation, il n'est pas permis de le remettre en question.

Zo de toestand aan de linker Scheldeoever aan de basis ligt van het onderhavige wetsvoorstel, dan spreekt het vanzelf dat de hierboven aangevoerde argumenten evenzeer gelden voor andere onteigeningen. Daarom heeft dit voorstel een algemene draagwijdte.

Bien que la situation de la rive gauche de l'Escaut se trouve à l'origine de la présente proposition de loi, il est évident que les arguments invoqués ci-dessus valent tout autant pour d'autres expropriations. C'est pourquoi cette proposition a une portée générale.

E. GOEMAN.

WETSVOORSTEL

Artikel 1.

Artikel 27, § 5, eerste lid van het koninklijk besluit n° 72 van 10 november 1967 betreffende het rust- en overlevingspensioen der zelfstandigen wordt door als volgt gewijzigd :

« § 5. — De bepalingen van de §§ 1 en 2 zijn niet van toepassing op de goederen die het voorwerp uitmaken van een onteigening ten algemene nutte. »

Art. 2.

Deze wet treedt in werking op 1 juli 1970.

4 februari 1970.

PROPOSITION DE LOI

Article premier.

L'article 27, § 5, premier alinéa de l'arrêté royal n° 72 du 10 novembre 1967 relatif à la pension de retraite et de survie des travailleurs indépendants est modifié comme suit :

« § 5. — Les dispositions des §§ 1^{er} et 2 ne sont pas applicables aux biens qui font l'objet d'une expropriation pour cause d'utilité publique. »

Art. 2.

La présente loi entre en vigueur le 1^{er} juillet 1970.

4 février 1970.

E. GOEMAN,
F. WIJNEN,
H. SUYKERBUYK,
D. BAESKENS,
F. TANGHE,
O. DE MEY.